

Vergaderjaar 2021–2022

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 2956

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 augustus 2022

De aanhoudende crisis in de asielketen kan alleen het hoofd worden geboden door de inzet van onorthodoxe maatregelen en de gezamenlijke inzet en verantwoordelijkheid van alle betrokken partijen. In het kader van de crisisaanpak werkt het kabinet langs drie sporen.¹ Een van de sporen betreft de inzet van grootschalige landlocaties en cruiseschepen op de middellange termijn. In eerdere correspondentie aan uw Kamer liet ik weten dat het Rijk twee cruiseschepen heeft gehuurd waarop per schip minimaal 1000 opvangplekken gerealiseerd kunnen worden.² Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Velsen besloot eerder al om de inzet van een cruiseschip te faciliteren. Vandaag is ook het door de gemeente opgestelde veiligheidsplan vastgesteld. In deze brief informeer ik uw Kamer graag nader over deze en andere veelbelovende ontwikkelingen.

Praktische informatie

De gemeente Velsen zet zich in voor het realiseren van een grootschalige opvanglocatie voor asielzoekers aan de *Velsen Offshore Base* (VOB-kade) in Velsen-Noord. Concreet gaat het om de inzet van het zeecruiseschip *Silja Europa*. Naar verwachting wordt het schip in de tweede helft van september, als aan alle technische en veiligheidseisen is voldaan, in gebruik genomen. Vanaf dat moment zal het schip tot uiterlijk 1 maart 2023 dienst doen als opvanglocatie. Op het schip zullen maximaal 1000 asielzoekers worden opgevangen. Voor een beperkte periode kan dit worden uitgebreid naar 1200 asielzoekers.³ Vergelijkbaar met reguliere opvanglocaties kunnen de asielzoekers zich vrijelijk bewegen op en rondom het cruiseschip. Het personeel dat nodig is voor het draaiende

¹ Kamerstuk 19 637, nr. 2950.

² Kamerstuk 19 637, nr. 2950.

³ Dit is mogelijk voor maximaal tien dagen aaneengesloten en maximaal 30 dagen gedurende de hele periode.

houden van deze bijzondere locatie bestaat, naast de gebruikelijke COA-medewerkers, uit personeel werkzaam in de zogeheten *hospitality* sector en technisch personeel van de rederij.

Technische informatie

De inzet van het cruiseschip valt of staat met de mogelijkheid om veilig aan te kunnen meren aan de VOB-kade. Om te voldoen aan dit essentiële nautische veiligheidsvereiste zijn in de afgelopen periode vorderingen geboekt die zicht bieden op succesvolle realisatie van een veilige aanmeerconstructie. Op basis van het meest recente technische ontwerp kan de veiligheid van het schip en de personen aan boord zelfs in het geval van een zware storm worden gegarandeerd.⁴ Zekerheidshalve verkennen betrokken partijen, waaronder het COA en Rijkswaterstaat, maatregelen om de veiligheid ook bij de meest extreme weersomstandigheden zeker te stellen. Op basis van de nu bekende informatie kan over een week vanaf de dagtekening van deze brief worden aangevangen om de kade conform het ontwerp aan te passen. Dit maakt ingebruikname richting in de tweede helft van september zeer kansrijk.

Invulling overige randvoorwaarden

In goed overleg met de gemeente Velsen zijn voorwaarden afgesproken voor de inzet van het cruiseschip. Door betrokken partijen wordt voortvarend gewerkt aan de invulling van die voorwaarden. Een belangrijke voorwaarde ziet op de veiligheid op en rondom het schip, zowel van de asielzoekers als inwoners van de gemeente Velsen. Daartoe is een veiligheidsplan opgesteld dat wees op de noodzaak van aanvullende politiecapaciteit. Ik heb richting de gemeente reeds toegezegd de eventuele benodigde inzet van BOAs te willen financieren. Wanneer deze inzet echter niet afdoende is, organiseert de Politie door middel van herverdeling aanvullende politiecapaciteit. Het Rijk zal op haar beurt de financiële consequenties dragen van dergelijke inzet. Hiermee is voldaan aan de ontbindende voorwaarde die de gemeente op dit punt heeft gesteld.

Een andere voorwaarde heeft betrekking op de komst van een vervoersoptie om een goede aansluiting te verzorgen tussen het schip en voorzieningen in onder meer het centrum van Velsen. Ook wordt gewerkt aan de beschikbaarheid van basisvoorzieningen, waaronder toegang tot zorg voor alle asielzoekers en toegang tot onderwijs voor asielzoekerskinderen. Vanuit het belang van lokaal draagvlak wordt gestreefd om verdringingseffecten voor inwoners van de gemeente Velsen zoveel mogelijk te voorkomen. Omdat het een bijzondere locatie betreft, kan het voorkomen dat zich knelpunten voordoen. Het is mijn indruk dat maximale creativiteit aan de dag wordt gelegd om, indien nodig, te komen tot een aangepaste werkwijze. Maatwerk wordt ook toegepast als het gaat om het informeren en betrekken van omwonenden. Zo is een telefoonlijn ingericht die dag en nacht operationeel is.

Vooruitblik en bredere context

De inzet van het cruiseschip in de gemeente Velsen staat niet op zichzelf. Door de capacitaire omvang van dergelijke schepen kan in niet geringe mate worden bijgedragen aan de opgave om aanvullende opvangplekken te realiseren. In combinatie met de maatregelen uit de andere sporen van de crisisaanpak ontstaat perspectief om de nijpende opvangsituatie te

⁴ Hiermee wordt concreet bedoeld dat het schip veilig kan liggen tot windkracht tien uit kritieke windhoeken.

adresseren. Ik hecht eraan te benadrukken dat het hier om een proces gaat dat met vele gevoeligheden is omgeven, met name op lokaal niveau. Om die reden vergt de inzet van cruiseschepen een zorgvuldige aanloop, in nauwe afstemming en constructieve samenwerking met alle betrokken partijen. Ook bij navolgende stappen zal de grootste zorgvuldigheid worden betracht.

Bovenstaande betekent niet dat het Rijk ondertussen geen verdere actie onderneemt. De huidige problematiek is dusdanig urgent dat geen mogelijkheid onbenut mag blijven en aanhoudende inzet gepleegd moet worden om structurele verbetering te realiseren. Om die reden voert het Rijk gesprekken met meerdere gemeenten met als doel meer cruiseschepen in te zetten. Waar de aard van het contact met de ene gemeente vooralsnog verkennend is, bevinden de onderhandelingen met in ieder geval een gemeente zich in een vergevorderd stadium. Het kabinet heeft nog altijd de voorkeur om op basis van vrijwilligheid en in gezamenlijkheid voldoende opvangcapaciteit te realiseren.

Vanzelfsprekend zal ik uw Kamer informeren over belangwekkende vervolgonontwikkelingen. Ik sluit af door mijn dank en waardering uit te spreken voor de bereidheid van de gemeente Velsen om niet alleen een bijdrage te leveren aan het verlichten van de acute nood op de korte termijn, maar ook de ontwikkeling van een stabiel en flexibel opvanglandschap op de lange termijn. Het gaat hier om een cruciale tussenstap die hopelijk navolging vindt bij andere gemeenten. Ik kijk uit naar de verdere samenwerking met de gemeente Velsen om de inzet van het cruiseschip tot een succes te maken, zowel voor degenen die onze bescherming nodig hebben als de Nederlandse maatschappij.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
E. van der Burg